

Advies van Werkgroep 4B Regionale Inkoop/samenwerking

Verbeteragenda Hulpmiddelen

Inleiding

In het kader van de Verbeteragenda Hulpmiddelen hebben een viertal werkgroepen adviezen en convenanten opgeleverd waarin procesverbeteringen worden voorgesteld. Het gaat om (1) het verhuisconvenant; (2) verbetering van het toegangsproces; (3) communicatie; en (4a) het hulpmiddelenpaspoort en de langdurige beschikking.

Dit advies betreft de aanbevelingen van werkgroep 4b: Regionale inkoop/samenwerking. Deze werkgroep heeft als opdracht meegekregen te onderzoeken op welke wijze regionale inkoop en samenwerking kan bijdragen aan de merkbare verbeteringen in de aanvraag en gebruik van complexe hulpmiddelen; de doelstellingen van de Verbeteragenda.

De werkgroep stelt vast dat regionale inkoop geen opzichzelfstaand doel is. Wel kan samenwerking tussen gemeenten en het daarmee gepaard gaande schaal een positieve invloed hebben op de kwaliteit van de dienstverlening van zowel de hulpmiddelenleveranciers als de gemeenten zelf. Daarom wil de werkgroep zich sterk maken voor meer samenwerking en een samenhangende en breed gedragen implementatie van de adviezen van de verschillende werkgroepen.

Contractvoorwaarden kunnen zodanig worden aangepast dat ze bijdragen aan betere resultaten voor de doelgroep met een complexe zorgvraag. Ook kunnen werkprocessen anders worden ingericht zodat beschikbare kennis van professionals, ervaringsdeskundigen en hun netwerk beter worden benut. In de huidige praktijk is advies verbonden aan de levering van een hulpmiddel. Daarnaast zijn hulpmiddelen ingedeeld in productcategorieën die uitgaan van gemiddelden. De werkgroep stelt vast dat met name voor de doelgroep met een complexe zorgvraag deze aanpak onvoldoende aansluit bij de behoefte en het bieden van een passende oplossing soms in de weg staat.

Advies

Ons advies bestaat uit twee delen. Allereerst een advies over de borging van de convenanten in de aanbestedings- en uitvoeringspraktijk. Vervolgens een advies over de wijze van inkopen en financieren.

- 1. De werkgroep pleit voor de samenhang van de verschillende convenanten en voor het belang dat deze breed gedragen en geborgd worden door gemeenten en hulpmiddelenleveranciers.***

Brede toepassing vergemakkelijkt de samenwerking tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten en leveranciers. Dit draagt bij aan de kwaliteit van de dienstverlening ten behoeve van de gebruikers van complexe hulpmiddelen. Wij voorzien echter dat gemeenteraden en colleges zich niet op verschillende momenten wensen bezig te houden met convenanten met een verschillend detailniveau die ook nog eens sterk op de uitvoering van beleid zijn gericht.

Wij adviseren de Handreiking Inkoop Hulpmiddelen aan te vullen met de aanbevelingen uit het actieplan, het normenkader en de convenanten en handreikingen die zijn opgeleverd door de werkgroepen binnen de Verbeteragenda. De aanvulling dient o.a. te bestaan uit voorbeeldteksten die door gemeenten kunnen worden opgenomen in aanbestedingsdocumenten. Dit maakt het voor gemeenten laagdrempelig om daadwerkelijk invulling te geven aan uitgebrachte adviezen en convenanten.

De voorbeeldteksten zijn geen verplicht kader, maar het stimuleert eenduidigheid in voorwaarden en processen. Het biedt ruimte voor beleidsvrijheid en accenten die van belang zijn in de lokale situatie. Het is van belang dat dergelijke voorbeeldteksten een daadwerkelijke bijdrage leveren aan de toepassing van de adviezen die voortkomen uit de Verbeteragenda. Parallel aan (maar los van) de Verbeteragenda is er de lopende ontwikkeling van iWmo voor hulpmiddelen. Deze ontwikkeling vraagt onder meer om eenduidige categorisering van producten op basis van een functionele beschrijving. Daarom adviseren wij om naast gemeenten, leveranciers en clientvertegenwoordigers ook het Ketenbureau te betrekken bij het aanvullen van de handreiking. Wij adviseren een 'begeleidingsgroep' van vertegenwoordigers van bovengenoemde partijen na oplevering een blijvende rol te geven in het actueel houden van de handreiking. Zij kunnen door middel een 'uitvoeringstoets' borgen dat de voorbeeldteksten blijvend bijdragen aan het doel: "Merkbare verbeteringen voor cliënten".

2. De werkgroep adviseert om voor de doelgroep met een complexe zorgvraag allereerst advies en levering als afzonderlijke producten in te kopen en/of te financieren.

Dit draagt bij aan een kwalitatief, onafhankelijk en objectief advies waarbij het belang van een passende oplossing voorop staat. Het advies dient tot stand te komen door expertise van verschillende professionals, zoals de ergotherapeut, adviseur van de leverancier en de Wmo consulent. Ook het oordeel van de ervaringsdeskundige client en zijn/haar netwerk moeten op een gelijkwaardige wijze worden meegewogen en beoordeeld. Details over de betrokken partijen zijn beschreven in het convenant 'Maatwerk procedures toegang'. Dit vraagt van de betrokken deskundigen het juiste kennis- en ervaringsniveau. Wij adviseren een kwaliteitskader te ontwikkelen, borgen en handhaven die betrekking heeft op het adviestraject van een hulpmiddel. Hierbij kan de ervaring worden meegenomen van de kwaliteitsstandaarden die door Zorgkantoren worden gehanteerd in het kader van WLZ en Zvw. Daarnaast zou de kwaliteit van adviseurs van de leveranciers een onderwerp moeten zijn binnen bestaande processen en keurmerken zoals het Nationaal Keurmerk Hulpmiddelen (NKH).

Een door veel gemeenten toegepaste financieringsmethode voor hulpmiddelen in de Wmo is een vast (huur)tarief per productcategorie. Hierbij worden eenvoudige en complexe hulpmiddelen via hetzelfde gemiddelde tarief gefinancierd. In het verlengde van de aanbevelingen in de huidige Handreiking Inkoop stellen wij voor om complexe hulpmiddelen niet langer in te delen in categorieën met een vaste (huur)prijs, samen met de eenvoudige hulpmiddelen. Dit biedt meer flexibiliteit in de keuze van het hulpmiddel en kan zorgen voor differentiatie van dienstverlening ten gunste van cliënten met een complexe zorgvraag. Een dergelijke aanpak leidt enerzijds tot hogere kosten voor complexe hulpmiddelen. Anderzijds leidt het tot lagere kosten voor eenvoudige hulpmiddelen. Immers, in de categorieën voor eenvoudige hulpmiddelen hoeft geen opslag meer te worden gerekend om de kosten te dekken van het financiële risico dat de leverancier loopt bij complexe hulpmiddelen. Om het financiële risico hiervan te beheersen kunnen volumeafspraken een oplossingsrichting zijn. Relateer het plafond voor de uitgaven aan complexe hulpmiddelen aan een percentage van de totale omzet binnen het contract of aan de populatie van de gemeenten. Hierbij geldt dat bij een grotere populatie (volume) de betrouwbaarheid van dit percentage betrouwbaarder is; bij een kleine gemeente heeft de levering van 1 complex hulpmiddel direct invloed op het percentage en daarmee gemiddeld tarief voor complexe hulpmiddelen. Hoewel schaal nauwelijks invloed heeft op het segment complexe hulpmiddelen, kan schaal op deze manier juist ruimte geven aan maatwerkoplossingen.

De beschreven wijze van financieren biedt ruimte voor keuzevrijheid voor gebruikers. Het gaat daarbij zowel om de mogelijkheid van keuze in de leverancier die de dienst verleent, als om keuzemogelijkheden in type hulpmiddel. Keuze en invloed kunnen zeker voor gebruikers van complexe hulpmiddelen bijdragen aan de acceptatie van de gekozen oplossing en daarmee aan de duurzame inzetbaarheid de hulpmiddelen. Daarnaast levert de financieringswijze de ruimte aan een passend en toereikend tarief om met een PGB een passend hulpmiddelen aan te kunnen schaffen. Wanneer voor complexe hulpmiddelen een maatwerkafpraak wordt gemaakt, wordt het tarief bepaald door de totale kostprijs van het hulpmiddel waarbij rekening wordt gehouden met het functioneel pakket van eisen. Door ook het PGB hierop te baseren, zal het per definitie passend en toereikend zijn.

Conclusie

Samengevat zijn onze aanbevelingen:

1. Besteedt aandacht aan de samenhang van de verschillende convenanten en handreikingen die de Verbeteragenda heeft opgeleverd. Bevorder ook de implementatie ervan zodat het daadwerkelijk wordt toegepast in de aanbestedings- en uitvoeringspraktijk. Het aanvullen van de bestaande Handreiking Inkoop hulpmiddelen met de resultaten van de Verbeteragenda levert een bijdrage aan die samenhang en implementatie. Neem voorbeeldteksten op die door gemeenten kunnen worden gebruikt in aanbestedingsdocumenten. Dit bevordert de eenduidigheid en verlaagt de drempel om de adviezen die volgen uit de Verbeteragenda daadwerkelijk toe te passen;
2. Onderscheidt 'advies' en 'levering' als afzonderlijke producten. Ontwikkel een kwaliteitskader voor het adviestraject. Dit draagt bij aan een objectieve beoordeling en voldoende aandacht voor de ervaringsdeskundigheid van de client en zijn/haar netwerk. Maak daarnaast bij de financiering van hulpmiddelen onderscheid tussen producten met een vaste categorieprijs en complex maatwerk waarvoor geen vaste categorieprijs geldt. Relateer de financiële ruimte die hiervoor nodig is aan de omvang van de populatie of een percentage van de omvang van de gehele opdracht. Dit geeft bovendien ruimte aan keuzevrijheid en een passend en toereikend PGB.

Deelnemers Werkgroep 4b Regionale inkoop en samenwerking

Jacqueline Gomes (Per Saldo)

Diederik Hoogenkamp (Firevaned)

Bianca Koenhorst (Gemeente Heemstede)

Arjan Koerts (Trekker van de Werkgroep, zelfstandig adviseur Sociaal Domein)

Astrid van der Kooij (Wij Zien Je Wel)

Michael van Nieuwkastele (Firevaned)

Simon Pleijsier (Gemeente Westland)

Ivo van Scheppingen (Werkorganisatie Duivenvoorde)

Susanne Schonewille-Druif (Gemeente Lelystad)

Hans Schouten (Firevaned)

9 juni 2021